

2026-01-1304

Odločba U-I-40/24

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudo Jerneja Zupeta, Grosuplje, ki ga zastopa mag. Saša Hočevar, odvetnica v Grosuplju, na seji 23. aprila 2026

odločilo:

1. Člen 4 Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Brezovica (Uradni list RS, št. 66/17), kolikor kategorizira javno pot "Rakitna-povezava mimo HŠ 209", odsek 523513, v delu, ki poteka po zemljišču parc. št. 1265/39, k. o. Rakitna, se razveljavi.

2. Občina Brezovica mora pobudniku povrniti njegove stroške postopka v višini 746,64 EUR v 30 dneh po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pobudnik izpodbija 4. člen Odloka o kategorizaciji občinskih cest v Občini Brezovica (v nadaljevanju Odlok), kolikor kategorizira javno pot v delu, ki naj bi potekala po zemljišču parc. št. 1265/39, k. o. Rakitna. Navaja, da je lastnik tega zemljišča, pred njim pa naj bi bil lastnik zemljišča Marko Jukić, ki je zoper Odlok, kolikor se nanaša na to nepremičnino, že "julija 2023 vložil samostojno ustavno pobudo". Pobudnik pojasnjuje, da po predmetnem zemljišču, ki je v naravi dvorišče oziroma vrt, ne poteka cestni promet, temveč naj bi po njem tekla le zasebna pot, ki naj bi bila namenjena izključno za potrebe pobudnikove družine ter družin prejšnjega lastnika tega zemljišča in lastnice sosednjega zemljišča, Vladimire Hočevar. Navaja, da niti sam niti njegov pravni prednik nikoli nista dovolila splošne rabe te nepremičnine ali vzpostavitve javne poti po njej. Temu naj bi ves čas nasprotovala, saj naj bi imela Občina Brezovica (v nadaljevanju Občina) v bližini v lasti zemljišči, po katerih naj bi v preteklosti že potekala javna pot,¹ kar naj bi bilo razvidno tudi iz stare terenske skice in starih delilnih načrtov. Pobudnik poudarja, da Občina za kategorizacijo sporne javne poti ni pridobila niti njegovega soglasja niti soglasja prejšnjega lastnika zemljišča parc. št. 1265/39, k. o. Rakitna, pred kategorizacijo pa naj tega zemljišča tudi ne bi pridobila z odkupom ali z razlastitvijo. Ker naj bi moral pobudnik zaradi kategorizacije sporne javne poti na tem njegovem zemljišču "trpeti posege Občine, inšpektorata in javnega komunalnega podjetja", naj bi bila njegova lastninska pravica omejena v tolikšni meri, da te nepremičnine ne more več uporabljati izključno za lastne potrebe. Zato zatrjuje, da je Odlok, kolikor v izpodbijanem delu kategorizira javno pot "Rakitna-povezava mimo HŠ 209" v delu, ki poteka po njegovem zemljišču parc. št. 1265/39, k. o. Rakitna, v neskladju s 33., 67. in 69. členom Ustave. Predlaga, naj Ustavno sodišče Odlok v tem delu razveljavi in odloči, da mu je Občina dolžna povrniti stroške postopka s pobudo.

2. Pobuda je bila poslana Občini, ki je nanjo odgovorila. Občina ugovarja tako pravočasnosti pobude kot tudi njeni utemeljenosti. Glede pravočasnosti navaja, da je Ustavno sodišče s sklepom št. U-I-151/23 z dne 23. 4. 2024 pobudo, ki jo je zoper izpodbijani del Odloka vložil prejšnji lastnik zemljišča parc. št. 1265/41, k. o. Rakitna, Marko Jukić, zavrglo kot prepozno. Navaja, da je pobudnik s tem, ko je

kupil predmetno zemljišče, to prevzel v pravnem in dejanskem stanju, ki mu je bilo v času nakupa znano. Z nakupom te nepremičnine naj bi pobudnik prevzel tudi vse pravice in obveznosti prejšnjega lastnika, s tem pa naj bi vstopil tudi v njegov položaj "kot tiste stranke, ki bi morala pravočasno sprožiti pobudo za oceno ustavnosti Odloka." Ker naj bi prišlo do posega v lastninsko pravico, kot ga zatrjuje pobudnik, že s sprejetjem Odloka v letu 2017, Občina zatrjuje, da je bila pobuda vložena ne le po izteku objektivnega roka, temveč tudi po izteku subjektivnega roka za izpodbijanje Odloka, v tek katerega bi bilo treba po mnenju Občine "všteti tudi čas pravnega prednika pobudnika". Poleg tega Občina tudi meni, da pobudnik "ni podal vseh navedb oz. dokazov za presojo subjektivnega roka", na podlagi katerih bi lahko Ustavno sodišče presojalo, ali je pobuda vložena pravočasno ali ne. Glede utemeljenosti pobude Občina pojasnjuje, da z Odlokom kategorizirana javna pot "Rakitna-povezava mimo HŠ 209" v naravi pomeni edino povezovalno pot v naselju Rakitna, ki jo občani uporabljajo že od leta 1970 dalje. Pot, ki je v katastru vrisana na zemljišču, ki je v lasti Občine, naj v naravi nikoli ne bi obstajala. Občina navaja, da je skladno z odločitvami Vrhovnega in Ustavnega sodišča dolžna poskrbeti za ureditev lastništva nepremičnin, po katerih potekajo z Odlokom kategorizirane javne ceste. To svojo dolžnost naj bi Občina izpolnila z vložitvijo zahteve za razlastitev zemljišča parc. št. 1265/41, k. o. Rakitna, saj naj bi pobudnik njen poziv za odkup te nepremičnine zavrnil. O tem, ali so podani pogoji za razlastitev, pa naj bi v konkretnem postopku razlastitve odločalo Upravno sodišče. Zato Občina meni, da je pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti izpodbijanega dela Odloka preuranjena in zato tudi neutemeljena.

B. – I.

3. Pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti lahko da, kdor izkaže svoj pravni interes ob vložitvi pobude (prvi odstavek 24. člena Zakona o Ustavnem sodišču, Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20, 92/21 in 22/25 – v nadaljevanju ZUstS). Po drugem odstavku navedenega člena ZUstS je pravni interes podan, če predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, katerega oceno pobudnik predlaga, neposredno posega v njegove pravice, pravne interese oziroma v njegov pravni položaj. Po ustaljeni ustavnosodni presoji predpisi o kategorizaciji občinskih javnih cest učinkujejo neposredno na pravne položaje lastnikov zemljišč, po katerih potekajo kategorizirane javne ceste. Skladno s tretjim odstavkom 24. člena ZUstS se pobuda zoper podzakonski predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, ki učinkuje neposredno in posega v pravne interese oziroma v pravni položaj pobudnika, vloži v enem letu od njegove uveljavitve (t. i. objektivni rok) oziroma v enem letu od dneva, ko je pobudnik izvedel za nastanek škodljivih posledic (t. i. subjektivni rok).

4. Pobudnik pobudi prilaga zemljiškoknjižni izpisek, iz katerega je razvidno, da je bil ob vložitvi pobude lastnik zemljišča parc. št. 1265/39, k. o. Rakitna, po katerem po njegovih navedbah, ki jim Občina ne nasprotuje, poteka javna pot "Rakitna-povezava mimo HŠ 209", odsek 523513. Pobudnik zato izkazuje pravni interes za začetek postopka za oceno ustavnosti Odloka, kolikor se nanaša na javno pot, ki poteka po njegovem zemljišču.

5. Kategorizacija javne poti, na katero se nanaša obravnavana pobuda, je bila uveljavljena z Odlokom, ki je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije 24. 11. 2017 in je skladno s 7. členom tega odloka začel veljati 2. 12. 2017. Pobudnik je pobudo vložil 8. 3. 2024, kar pomeni, da jo je vložil po izteku objektivnega roka za vložitev pobude iz tretjega odstavka 24. člena ZUstS. Pobudnik se glede pravočasnosti pobude sklicuje na subjektivni rok iz navedene določbe ZUstS. Glede na ta rok je pobuda pravočasna, saj jo je pobudnik vložil pred potekom enega leta, odkar je postal lastnik nepremičnine parc. št. 1265/39, k. o. Rakitna. Iz podatkov zemljiške knjige, ki so dostopni v Informacijskem sistemu eZK,² je namreč razvidno, da je lastninsko pravico na tej nepremičnini pridobil 11. 1. 2024.³ Čeprav iz navedb v pobudi izhaja, da je pobudnik že pred nakupom predmetne nepremičnine vedel za kategorizacijo sporne javne poti,⁴ ta na njegove pravice, pravne interese oziroma na njegov pravni položaj tedaj (še) ni imela škodljivega učinka.⁵ Posledice z Odlokom določene kategorizacije javne poti "Rakitna-povezava mimo HŠ 209", odsek 523513, tj. ureditve, ki velja enako že od uveljavitve Odloka in na položaj vsakokratnega lastnika nepremičnine parc. št. 1265/39, k. o. Rakitna, učinkuje neposredno, so za pobudnika postale (nastale) škodljive šele s trenutkom pridobitve lastninske pravice na tej

nepremičnini (pred tem v njegov pravni položaj niso posegale).⁶ Pobudnik je šele s tem trenutkom mogel izkazati pravni interes za začetek postopka za oceno ustavnosti Odloka in tedaj je zanj tudi začel teči subjektivni rok za vložitev pobude iz tretjega odstavka 24. člena ZUstS. Ker je pobudo vložil znotraj tega roka, ugovor Občine o nepravočasnosti pobude ni utemeljen.

6. Upošteva je navedeno je Ustavno sodišče pobudo sprejelo in glede na izpolnjene pogoje iz četrtega odstavka 26. člena ZUstS nadaljevalo odločanje o stvari sami.

B. – II.

7. Ustava v 69. členu določa, da je razlastitev (odvzem ali omejitev lastninske pravice v javno korist) mogoča le proti nadomestilu v naravi ali proti odškodnini in pod pogoji, ki jih določa zakon. S tem členom Ustava zaradi zagotovitve javne koristi kljub ustavnopravnemu varstvu lastninske pravice, ki jo zagotavlja 33. člen Ustave, omogoča odvzem ali omejitev lastninske pravice na nepremičnini. Ustava v 69. členu zahteva, naj zakon uredi pogoje za razlastitev, razlastitev pa se lahko opravi v postopku, v katerem se za konkretni primer ugotovi, ali so izpolnjeni zakonski pogoji za razlastitev, ter v katerem sta zagotovljeni tudi sodno varstvo in nadomestilo v naravi ali odškodnina.

8. Pojem javne ceste in status javnih cest ureja 3. člen Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 132/22 in 29/23 – v nadaljevanju ZCes-2). Javne ceste so prometne površine, ki so splošnega pomena za promet in jih lahko vsakdo prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s tem zakonom in zakonom, ki ureja pravila cestnega prometa. V prvem odstavku 49. člena ZCes-2 je določeno, da so javne ceste državne in občinske. Po drugem odstavku 49. člena ZCes-2 so državne ceste v lasti Republike Slovenije, občinske pa v lasti občin. Enake določbe sta imela tudi Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 46/15 in 10/18 – ZCes-1), na podlagi katerega je bil sprejet Odlok, in pred tem Zakon o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 42/09 in 109/09 – ZJC). Občina določeno cesto kategorizira, če je za takšno kategorizacijo izkazana javna korist in če cesta ustreza merilom za kategorizacijo javnih cest. Če so zemljišča, po katerih naj bi potekala javna cesta, ki jo občina namerava kategorizirati, v zasebni lasti, mora občina takšna zemljišča pred kategorizacijo pridobiti s pravnim poslom oziroma v postopku razlastitve.

9. Ustavno sodišče je že v številnih zadevah, v katerih so bili izpodbijani občinski odloki o kategorizaciji javnih cest, sprejelo vsebinsko enake odločitve in ponovilo stališče, da so takšni predpisi v neskladju z Ustavo, če občina z lastnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč oziroma lastnika ni razlastila. Že v odločbi št. U-I-195/08 z dne 9. 7. 2009 (Uradni list RS, št. 57/09, in OdlUS XVIII, 36) je Ustavno sodišče poudarilo pomen spoštovanja njegovih odločitev in opozorilo, da bi številne vsebinsko enake odločitve, ki se nanašajo na občinske predpise o kategorizaciji javnih cest, ter jasna ustavnopravna stališča v pravni državi narekovali, naj občine same odpravijo protiusstavne predpise o kategorizaciji javnih cest. Zaradi jasnih ustavnih in zakonskih obveznosti občin v zvezi s kategorizacijo javnih cest ter zaradi učinkovitejšega varstva lastninske pravice se je v ustavnosodni presoji ustalil način odločanja, da Ustavno sodišče v primerih, ko občina pred kategorizacijo občinske ceste ni pridobila zemljišč, po katerih cesta poteka, z lastnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč oziroma lastnika ni razlastila, izpodbijani občinski predpis o kategorizaciji javnih cest razveljavi.⁷

10. Tudi v obravnavani zadevi Občina pred kategorizacijo sporne javne poti ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišča parc. št. 1265/39, k. o. Rakitna, po katerem poteka ta pot, postopek razlastitve zoper to nepremičnino, katere lastnik je pobudnik, pa pred uveljavitvijo Odloka tudi ni bil izveden.⁸ Zato je 4. člen Odloka, kolikor kategorizira javno pot "Rakitna-povezava mimo HŠ 209", odsek 523513, v delu, ki poteka po zemljišču parc. št. 1265/39, k. o. Rakitna, v neskladju z 69. členom Ustave. Ker 4. člen Odloka v tem delu nedopustno posega v lastninsko pravico, je v neskladju tudi s 33. členom Ustave. Ustavno sodišče je zato 4. člen Odloka v izpodbijanem obsegu razveljavilo (1. točka izreka).

B. – III.

11. Pobudnik predlaga, naj Ustavno sodišče njegove stroške postopka s pobudo naloži v plačilo Občini. Po prvem odstavku 34. člena ZUstS nosi v postopku pred Ustavnim sodiščem vsak udeleženec svoje stroške postopka, če Ustavno sodišče ne odloči drugače. Po ustaljeni ustavnosodni presoji morajo obstajati posebno utemeljeni razlogi, da se stroški pobudnika naložijo v plačilo nasprotnemu udeležencu.⁹ V obravnavanem primeru so takšni razlogi podani. Občina priznava potek kategorizirane javne poti po zemljišču pobudnika in je glede na obsežno ustavnosodno presojo občinskih predpisov o kategorizaciji občinskih cest lahko utemeljeno pričakovala, da bo pobudnik vložil pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka ter da bo odločitev, ki jo bo sprejelo Ustavno sodišče, vsebinsko enaka kot v drugih podobnih zadevah.¹⁰ Zato je Ustavno sodišče odločilo, kot izhaja iz 2. točke izreka.

12. Pobudnik je pobudo vložil po pooblaščenemu odvetnici. Ustavno sodišče je priznalo odvetniške stroške za opravljene storitve po Odvetniški tarifi (Uradni list RS, št. 2/15, 28/18 in 70/22), upošteva vrednost točke v višini 0,60 EUR (Sklep o spremembi vrednosti točke, Uradni list RS, št. 22/19), in sicer za pobudo z dne 6. 3. 2024. Tako je po 1. točki Tarifne številke 7 za pobudo glede na zahtevnost obravnavane zadeve, upošteva 1000 točk, priznalo stroške v znesku 600 EUR, materialne stroške v znesku 12 EUR (tretji odstavek 11. člena Odvetniške tarife) in, upošteva DDV v višini 22 %, znesek 134,64 EUR. Stroški zastopanja tako skupaj znašajo 746,64 EUR.

C.

13. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi tretjega odstavka 45. člena in prvega odstavka 34. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Rok Čeferin ter sodnice in sodniki mag. Nina Betetto, dr. Primož Gorkič, Tamara Kek, dr. Rajko Knez, dr. Neža Kogovšek Šalamon, mag. Marko Starman, dr. Rok Svetlič in dr. Katja Šugman Stubbs. Odločbo je sprejelo s šestimi glasovi proti trem. Proti so glasovali sodnici Betetto in Šugman Stubbs ter sodnik Gorkič.

Številka: U-I-40/24-8

Datum: 23. 4. 2026

EDA 2026-5024234000-0010

dr. Rok Čeferin
Predsednik

¹ Po navedbah pobudnika gre za zemljišči parc. št. 1716/7 in 1716/9, obe k. o. Rakitna.

² Dostopno na <https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo>.

³ Iz zgodovinskega izpisa iz zemljiške knjige za to nepremičnino je razvidno, da je bila podlaga za vpis lastninske pravice pobudnika na tej nepremičnini prodajna pogodba z dne 11. 12. 2023 ter da je ta vpis začel učinkovati 11. 1. 2024.

⁴ Pobudnik v okviru navedb, s katerimi utemeljuje pravni interes za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti ter pravočasnost pobude, med drugim navaja, da so škodljive posledice izpodbijane ureditve Odloka za predmetno zemljišče nastale aprila 2023, ko naj bi Javno komunalno podjetje Brezovica (domnevno po naročilu Občine) s tega zemljišča odstranilo gradbeni material ter predmete, ki jih je tja namestil tedanji lastnik zemljišča, Marko Jukić.

⁵ Primerjaj z odločbama Ustavnega sodišča št. U-I-16/18 z dne 30. 9. 2020 (Uradno glasilo Občine Gornja Radgona, št. 7/20), 5. točka obrazložitve, in št. U-I-148/23 z dne 13. 3. 2025 (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/25), 5. točka obrazložitve.

⁶ Primerjaj z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-172/21 z dne 15. 6. 2023 (Uradni list RS, št. 75/23), 15. točka obrazložitve.

⁷ Glej npr. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-289/12 z dne 24. 1. 2013 (Uradni list RS, št. 16/13).

⁸ Iz podatkov, dostopnih v Informacijskem sistemu eZK, izhaja, da je bil razlastitveni postopek glede tega zemljišča na predlog Občine uveden šele po uveljavitvi Odloka, in sicer s sklepom Upravne enote Ljubljana št. 352-156/2023-6224-9 z dne 12. 4. 2024.

⁹ Tako npr. v odločbah Ustavnega sodišča št. U-I-148/23 z dne 13. 3. 2025 (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/25), 11. točka obrazložitve, št. U-I-10/22 z dne 16. 10. 2024 (Uradni list RS, št. 92/24), 11. točka obrazložitve, št. U-I-116/17 z dne 30. 9. 2020 (Uradni list RS, št. 145/20), 11. točka obrazložitve, št. U-I-166/14 z dne 21. 4. 2016 (Uradni list RS, št. 32/16), 7. točka obrazložitve, in št. U-I-198/14 z dne 23. 3. 2016 (Uradni list RS, št. 25/16), 9. točka obrazložitve.

¹⁰ Primerjaj z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-263/19 z dne 15. 9. 2022 (Glasilo Deželne novice, Uradne objave, št. 296/22), 9. točka obrazložitve.